

Hoofdstuk 1. Inleiding

§ 1. Wetgevingsproces

1. Het nieuwe algemeen kooprecht is het resultaat van het sinds 2017 ingezette hervormingsproject m.b.t. het oud Burgerlijk Wetboek.¹ Aangezien het verbintenissenrecht grondig werd hervormd (Boek 5 Burgerlijk Wetboek), was een hervorming van het bijzondere contractenrecht noodzakelijk, waarbij niet enkel rekening wordt gehouden met het nieuwe verbintenissenrecht, maar ook met de evoluties in de rechtspraak en de rechtsleer.

Het wetsvoorstel werd voorbereid door de Commissie tot hervorming van het overeenkomstenrecht (hierna: ‘de Commissie’), opgericht door een besluit van de minister van Justitie van 15 juni 2021.²

Een eerste wetsvoorstel houdende invoeging van Boek 7 ‘Bijzondere contracten’ in het Burgerlijk Wetboek werd op 16 april 2024 neergelegd in de Kamer van Volksvertegenwoordigers.³ Het wetsvoorstel moderniseert de specifieke regels van het oud Burgerlijk Wetboek met betrekking tot de koop, huur van goederen, huur van werk (aanneming), lastgeving, bewaargeving en de dading, evenals de bruikleen en bepaalde kanscontracten. Het voorstel verviel automatisch ten gevolge van de ontbinding van het parlement n.a.v. de parlementsverkiezingen van 9 juni 2024.

Een aangepast wetsvoorstel werd, na een publieke consultatie die liep tot 31 oktober 2024, door de Commissie tot hervorming van het overeenkomstenrecht opgesteld. Dit tweede wetsvoorstel werd op 20 februari 2025 ingediend.⁴ De afdeling wetgeving van de Raad van State formuleerde een advies (nr. 77.530/2) op 28 april 2025.⁵

De Commissie tot hervorming van het overeenkomstenrecht gaf op 8 juli 2025 tijdens een hoorzitting van de Commissie Justitie toelichting bij het wetsvoorstel. Verdere hoorzittingen vonden in het najaar van 2025 plaats.⁶

1 Het hervormingsproject werd onder de titel ‘Sprong naar het recht voor morgen’ op 6 december 2016 gelanceerd door de toenmalige minister van Justitie Koen GEENS. Daarop volgde het ministerieel besluit van 30 september 2017 houdende oprichting van de Commissie tot hervorming van het Burgerlijk Wetboek, *BS* 9 oktober 2017.

2 MB 15 juni 2021 houdende oprichting Commissies tot hervorming van het overeenkomstenrecht en het verjaringsrecht, *BS* 2 juli 2021.

3 Wetsvoorstel 16 april 2024 houdende invoeging van Boek 7 ‘Bijzondere contracten’ in het Burgerlijk Wetboek, *Parl.St.* KAMER 2023-2024, nr. 55-3973/001.

4 Wetsvoorstel 20 februari 2025 tot invoeging van Boek 7 ‘Bijzondere contracten’ in het Burgerlijk Wetboek, *Parl.St.* KAMER 2024-2025, nr. 56-0743/001.

5 Adv.RvS, *Parl.St.* KAMER 2024-2025, nr. 56-0743/002.

6 Deze bijdrage werd afgesloten op 1 oktober 2025. Diverse amendementen op het wetsvoorstel worden nog voorbereid en zullen de uiteindelijke tekst beïnvloeden. De lezer zal dit voorbehoud indachtig willen zijn.

§ 2. Krachtlijnen van de hervorming

2. De hervorming is gestructureerd rond vier krachtlijnen.

(1) Vereenvoudiging

Op basis van het principe van de zuinigheid van rechtsregels⁷ worden herhalingen van het algemeen contractenrecht vermeden en zoveel mogelijk geschrapt. Afwijkingen ten aanzien van het algemeen contractenrecht worden kritisch bekeken en geëvalueerd.

De versnippering van het kooprecht wordt een halt toegeroepen door het streven om te komen tot een zo uniform mogelijk kooprecht. Deze uniformering werpt een dam op tegen de verdere ‘verkokering’ van het recht.

(2) Herstructurering

Bij wijze van voorbeeld kan worden verwezen naar het begrip ‘conformiteit’ dat in alle koopstelsels wordt ingevoerd als basisidee voor de verbintenissen van de verkoper.

Het recht m.b.t. aanneming wordt volwaardig uitgewerkt, waarbij geopteerd werd voor een gemeenschappelijk regime voor alle dienstencontracten. Dit uit zich ook in een nieuwe terminologie: ‘opdracht’, ‘opdrachtgever’ en ‘opdrachtnemer’ maken voortaan de dienst uit.

(3) Coherentie tussen verschillende benoemde contracten

Dit komt onder meer tot uiting in de verbintenis tot conforme levering van een goed, die zowel bij koop, huur als het dienstencontract van toepassing is.

Een belangrijk verschilpunt tussen het koop- en aannemingsrecht wordt daarmee weggewerkt. Bij verkoop wordt het probleem van de verborgen gebreken geregeld door de artikelen 1641 e.v. oud Burgerlijk Wetboek. Die artikelen zijn niet van toepassing bij aanneming. Een opmerkelijk verschil in het huidige recht betreft de termijn. Bij de verkoop moet de rechtsvordering ingesteld worden binnen een korte tijd (art. 1648 oud Burgerlijk Wetboek), terwijl bij aanneming een redelijke termijn geldt voor de lichte gebreken en tien jaar voor de zware gebreken in de bouw (art. 1792 oud Burgerlijk Wetboek). Die verschillen worden weggewerkt door het Wetsvoorstel Boek 7 Burgerlijk Wetboek doordat in beide regelingen met een conformiteitsvereiste wordt gewerkt, waaraan een conformiteitstermijn van tien jaar, een kennisgevingplicht binnen een redelijke termijn en een verjaringstermijn van twee jaar zijn gekoppeld. Voor de stabiliteitsbedreigende conformiteitsgebreken verandert de regeling in geval van bouwaaneming niet.⁸

In titel 3 van het wetsvoorstel worden de regels van de gebruikscontracten huur en bruikleen op elkaar afgestemd.

7 TILLEMANS B. en POLLEFEYTS F., ‘De hervorming van het bijzondere contractenrecht (Boek 7 BW)’, *TPR* 2024, 836, nr. 1.

8 Zie art. 7.4.49 Wetsvoorstel Boek 7 BW.

(4) Rechtsvergelijkend perspectief

Dit uit zich vooral in het nieuwe kooprecht, waarvoor inspiratie werd gezocht in het Weense Koopverdrag, het Franse, Nederlandse en Duitse recht en het *Draft Common Frame of Reference* (DCFR).⁹

§ 3. Structuur en overzicht van de zeven titels van Boek 7

3. Het wetsvoorstel bevat voorlopig¹⁰ 198 wetsartikelen.

De nummering van de artikelen is als volgt samengesteld: elk wetsartikel bestaat uit drie cijfers (*cf.* Boek 2 en Boek 9 Burgerlijk Wetboek). Het eerste cijfer verwijst naar het boek, in dit geval 7, het tweede naar de titel, bijvoorbeeld 2 voor koop, 3 voor huur enzovoort, en het derde duidt het artikel aan.

Het betreft een modulair systeem, zodat er in de toekomst eventueel nog titels, ondertitels of afdelingen kunnen worden toegevoegd (woningbouw, timesharing, reiscontract, huurkoop, ...), zonder de noodzaak opnieuw te nummeren of te werken met *bis-* en *ter-*artikelen.

4. Boek 7 Burgerlijk Wetboek is onderverdeeld in zeven titels, waarbij in het vervolg van deze bijdrage aandacht wordt besteed aan een deel van titel 2 m.b.t. koop en ruil, meer bepaald het algemeen kooprecht.

Een korte maar niet onbelangrijke titel 1 verduidelijkt het statuut van de nieuwe bepalingen en bevat enkele definities. Titel 1 van Boek 7 Burgerlijk Wetboek bevat slechts twee artikelen.

Artikel 7.1.1 betreft het in principe aanvullende karakter van de bepalingen, tenzij uit de tekst of de draagwijdte ervan blijkt dat ze geheel of gedeeltelijk een karakter van dwingend recht of van openbare orde hebben.

Er werd bewust geopteerd om geen limitatieve lijst van bepalingen van dwingend recht op te stellen om evoluties in het licht van de maatschappelijke opvattingen niet in de weg te staan.¹¹

Artikel 7.1.2 bevat de definities van de begrippen ‘consument’ en ‘onderneming’ in de zin van Boek 7.

5. Titel 2 van Boek 7 Burgerlijk Wetboek bevat naast het algemeen kooprecht en de regels m.b.t. ruil, ook de specifieke consumentenregelingen m.b.t. de consumentenkoop (inclusief de verkoop van huisdieren) en de levering van digitale diensten.

Titel 3 van Boek 7 Burgerlijk Wetboek bevat de regels m.b.t. de gebruikscontracten huur (met een korte vermelding van de bezetting ter bedde) en bruikleen.

9 TILLEMANN B. en POLLEFEY F., ‘De hervorming van het bijzondere contractenrecht (Boek 7 BW)’, *TPR* 2024, 837, nr. 1.

10 Titel 5 m.b.t. lening van een vervangbaar goed dient nog te worden ingevuld.

11 Toelichting bij het Wetsvoorstel 20 februari 2025 tot invoering van Boek 7 ‘Bijzondere contracten’ in het Burgerlijk Wetboek, *Parl.St.* KAMER 2024-2025, nr. 56-0743/001, 10 (hierna: “Toelichting”).